

BARTOSZ WYŻYKOWSKI

Skarga nadzwyczajna w postępowaniu cywilnym – wybrane zagadnienia

Streszczenie

Z dniem 3 kwietnia 2018 r. w życie weszła nowa Ustawa z dnia 8 XII 2017 r. o Sądzie Najwyższym ((Dz.U. 2018, poz. 5 ze zm.), która wprowadziła do polskiego porządku prawnego instytucję skargi nadzwyczajnej. Stanowi ona nowy środek zaskarżenia, którego celem jest nadzwyczajna kontrola prawomocnych orzeczeń sądowych w celu zapewnienia ich zgodności z zasadą demokratycznego państwa prawnego urzeczywistniającego zasady sprawiedliwości społecznej. Może ona zostać wniesiona wyłącznie przez ściśle określony w ustawie o SN krąg podmiotów, tj. przez Prokuratora Generalnego oraz Rzecznika Praw Obywatelskich, a także, w zakresie swojej właściwości, m.in. przez Rzecznika Finansowego, Rzecznika Małych i Średnich Przedsiębiorców czy Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów. Organom tym przyznano więc legitymację do zaskarżania prawomocnych orzeczeń sądów powszechnych, które nie mogą zostać uchylone lub zmienione w trybie innych nadzwyczajnych środków zaskarżenia. Obecnie wszystkie podmioty uprawnione mogą wnosić skargi nadzwyczajne – z zastrzeżeniem, że podmioty inne niż Prokurator Generalny i Rzecznik Praw Obywatelskich mogą to czynić jedynie w zakresie swojej właściwości – od orzeczeń, które się uprawomocniły po dniu 3 kwietnia 2018 r. (włącznie). Prokurator Generalny i Rzecznik Praw Obywatelskich mogą ponadto do dnia 3 kwietnia 2021 r. wnosić skargi nadzwyczajne od prawomocnych orzeczeń kończących postępowanie w sprawach, które uprawomocniły się po dniu 17 października 1997 r. (a przed dniem 3 kwietnia 2018 r., a więc przed dniem wejścia w życie ustawy o SN).

Celem artykułu jest omówienie podstawowych zagadnień prawnych związanych ze skargą nadzwyczajną, a w szczególności podstaw jej dopuszczalności (przesłanek jej wniesienia) oraz praktycznych aspektów z tym związanych, a także zasygnalizowanie wątpliwości interpretacyjnych, które się pojawiają, biorąc pod uwagę nowy charakter tej instytucji. Opracowanie ogranicza się do analizy wybranych zagadnień związanych ze skargą nadzwyczajną w ramach postępowania cywilnego.

Słowa kluczowe: skarga nadzwyczajna – postępowanie cywilne – Sąd Najwyższy – skarga kasacyjna